

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 12 korona
Fél évre . . . . . 6 korona
Negyed évre . . . . 3 korona
Egyes szám 12 fillér

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Zarándok u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐
Kéziratokat nem adunk vissza.

POLITIKAI HÍREK

Parlamenti őrséget szervez a képviselőház. Lukács László miniszterelnök ma a képviselőházban törvényjavaslatot nyújtott be, a parlamenti őrség felállításáról. Az őrség 60 tagból fog állani, mely egy őrnagy és két tiszv. vezetője alatt a képviselőház elnökének rendelkezésére fog állani. A törvényjavaslat megállapítja, hogy az 1848: IV. t. c. az elnökre ruházta azt az kötelességet, hogy egyrészt a hallgatóság teljesen csendben való tartását, másrészt a tanácskozási csendjét és rendjét biztosítsa és ugyanez a törvény rendeli el a célok biztosítására a nemzeti őrség alkalmazását. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy a rend és csend biztosítására szolgáló elnöki rendelkezéseket a végrehajtó hatalomtól független és tisztán a Ház rendelkezései alatt álló fegyveres erő biztosítsa, mert ez felel meg a 48-iki törvény szellemének és a parlament függetlenségének és tekintélyének. Magát a javaslatot és tüzetes megokolását alább közöljük. Mindakettő gyönyörű kodifikációs munka, mely át van hatva az igazi parlamentarizmus szellemétől. Különösen lényes és meggyőző a megokolás az a része, mely megdönti azt az egyébként teljesen alaptalan felfogást, mintha az 1848: IV. t. c. rendelkezése a rend és csend fenntartásáról és a karhatalom alkalmazásáról csak a hallgatóságra és nem egyezsmind a rendezőre képviselőkre is vonatkoznék. Ez oly magyarázat, melynek sem alapja, sem értelme nincs. Kivált ha az utóbbi évek tapasztalatait vesszük figyelembe, amikor a képviselőház tanácskozási szabadságát sohasem a hallgatóság, hanem mindig egyes képviselők sértették meg.

1912. október 31.

A hadiszerencse nem kedvez a töröknek. Bolgárok, szerbek, montenegróiak és görögök győzelmesen törnek előre az egész vonalon. Még mindig megváltozhat ugyan a helyzet s talán éppen az utolsó pillanatban érkező ázsiai segélycsapatok teszik majd lehetővé a törököknek erőleyes offenzívával lépérsől-lépésre visszasszorítani a sok százezernyi ellenséget, de a mennyiben ez a kívánatos fordulat hamarosan be nem áll, a törökök európai uralmát annál komolyabb veszély fenyegeti, mivel a francia és az orosz diplomácia már is nagy buzgalmat fejt ki a békének a háború eddigi eredményei alapján való nyélbeütésén. A mibe azonban nemcsak Törökország, de a Balkánon leginkább érdekelt Ausztria-Magyarország sem nyughatnék bele. S biztosra vehető, hogy szövetséges társaink is teljesen szolidárisak ezzel az

állásfoglalásunkkal. Együttal azonban kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a török csapatok eddigi defenzívája nem annyira egy jól átgondolt stratégia terv sikeres keresztülteltele, mint inkább a politikai züllöttségnek és a katonai készültségnek elcsüggesztő eredménye.

A balkáni harcra két hét óta folyó csatározásokból és küzdelmekből mindekeleltt tehát az a tanulság meríthető, hogy a szövetséges államokkal szembekeült török csapatok már nem is volt Abdul Hamidnak félelmetes hadserege, hanem már csak politizáló tábornokoknak és egymással vetélkedő parlamenti pártok dezorganizált hada. És ezt konstatálva, fokozott megnyugvással utalunk arra az örvedentes körülményre, hogy nálunk — ámbátor súlyos belügyi bonyadalmak árán — végre is sikerült a hadsereg harcképességét a pártok vetélkedéseitől lehetőleg függetleníteni.

Ami az esetleges diplomáciai beavatkozást illeti, attól tartunk, hogy amennyiben ez az intervenció a régi status quo fenntartását célozná, az legalább is elkésztetek bizonyulna.

Akár tetszik az nekünk akár nem, most már komolyan számolnunk kell azzal az eshetőséggel, hogy az annyi vér és pénzaldozatok árán szerzett, sok bravuros hősiességgel kieroszakolt diadalok után a győzelmi mámorba uszó szlávok és görögök nem fogják többé beérni a szultán fenhatósága alatt élő fajrokonainknak adandó autonómiával, hanem ha egyéb alapon nem, hát a hadiköltségeket feltüntető számlák kiegyenlítésétl fognak területi hódításokra is igényt tartani.

Vajjon erre mi lesz a diplomácia válasza? A háború kitörésekor a hatalmak tudatták a harcoló felekkel, hogy akármilyen lesz is a harc kimenetele, a Balkánbeli birtokállománynak változatlan állapotban kell megmaradnia. De a mikor a hatalmak ezt az apodiktikus kijelentést megtették, alighanem meg voltak még győződve a török fegyverek várható győzelméről. És ha a törököknek kedvez vala a hadiszerencse, a diplomácia programszerű kijelentése talán helytállónak is bizonyult volna. Most azonban az a diplomácia, mely még a háború kitörése előtt sem tudott szavának érvényt szerezni, miként lesz képes a Balkán keresztény népeit rábírnai a vérel kivívott zsákmány kiadására? Még akkor is, ha a nagyhatalmak koncertje mindenképpen biztosítható lett volna, Európa intervenciójának csak az esetben lett volna me a kellő sikere, ha — még idején fölismerve a helyzet veszedelmeit — Berchtold gróf decentralizációs tervét utógondolat nélkül és teljes erőleyel fölkarolta volna. Most már sokkal súlyosabb eszközökre lenne szükség, ha — tovább is üldözvén a balszerencse a török hadakat, a szöv-

séges Balkán államokat mérsékletre akarván kényszeríteni a diplomácia.

Ezt az eshetőséget, ugyilátszik nem igen vették fontolóra a török győzelmében bizó diplomaták. A Berchtold gróf békés politikáját leginkább appreciálni tudó Poincaré ur iparkodik most pótolni az elkövetett mulasztást. S a Ballplatz részéről a francia diplomácia föltétlenül számíthat a legkészségesebb támogatásra, mindaddig, a míg Ausztria-Magyarország csorbíthatatlan érdekeivel ellentétbe nem helyezkedik.

A szentpétervári hivatalos politika egyelőre hajlik a párisi Quai d'Orsay békés intencióira. S a párisi békehangoknak a Néva partján erősebb a visszhangja mint a pánszlávok harci lármájának, de vajjon a Balkán szlávok győzelmei nem fogják-e a pánszlávizmust ismét döntő befolyáshoz tuttatni?

Az iránt pedig teljesen biztosak vagyunk, hogy külügyi kormányunk örködni fog a föltöt, hogy a győzelmes szlávok a Balkánon élő többi népfajok: görögök, albánok, törökök, oláhok jogait és érdekeit is respektálják. S a mennyiben azt tapasztalják, hogy a győzelmes szlávok politikája a legcsekélyebb mértékben ellentük is irányul, csakhamar módot fogunk találni arra, hogy jóvátéve az európai diplomácia mulasztásait, kiköszörüljük a török fegyvereken ejtett csorbát is. Az által, hogy a netán tulságos elbizakodásra hajló délszlávokat még idején kellő korlátok közé szorítjuk.

Osztokodás.

Az Esti Ujság egy bécsi telegramja azt a kalandos hirt közli, hogy az európai hatalmak már Törökország felosztásáról tárgyalnak. Söt — az elmékben egyelőre, ugy látszik, csak az erre való diszpozició, — de a csappán már megvan maga a felosztás is. Ámbár, hogy a népek, emberek és különösen a diplomácia lélektanának teljesen megfelele ez a fordulat, mi mégis egyelőre hajlandók vagyunk kételkedni benne. De ha még nincsenek is ott Európa vénasszonyai, valószínű, hogy hamarosan oda fognak jutni, ha a török meg nem tudja állítani a négy-királyok diadalmas előrenyomulását.

Ezek a Balkán-államok jobban és egészszégesebben ítéltek, mint a nagyhatalmak ravasz diplomatái. Tudjuk a főzös határozatot, hogy: bármi legyen a háború eredménye, a balkánbeli birtokállományok nem változhatnak, terü-

telvesztés vagy foglalás ki van zárva. Erre az egyik balkán-király kijelentette: csak legyünk egyszer ott, senki könnyében bele nem nyugszik a bevégzett tényekbe, mint a nagyhatalmak. Ez az ur ismeri az embereit. De hiszen a világ kezdete óta a temperamentumos cselekvőnek volt igaza a higgadt, józan, bölcs és óvatos nagyfejekkel szemben.

Hiszen, hogy egy nagyon találó példát mutassak: mindenki, a kinek sulya van Magyarországon: Széll, Wekerle, Andrássy, Kossuth, Apponyi — mind kárhözható Jush Gyula obstrukcióját és konstatálni kell, hogy az országot sorsát nem a kormányok, nem a fejedelmek, nem ama tekintélyes férfiak akaratára intézte, hanem Jush Gyula temperamentuma, a mely mindenben keresztülgázolt addig, a míg — Tiszára nem talált. Ez is van olyan legény, mint ő — temperamentum dolgában. Persze, egyéb dolgokban messze elmarad tőle Jush, azt nem lehet tagadni.

Az is való, hogy a higgadtak és bölcsök közül egypár igen fényes elme már teljesen behódolt Jush — temperamentumának. Ugy, hogy most már megint a személyes virtuskodás, aki-a-legény-a-csárdában elméletlen fordul meg hazánk sorsa. Ha ez a dolog csak utálatos volna, bevárhatnók, hogy ki győzi tovább virtussal: Tisza-e vagy az obstrukció. De a dolognak amugy is nem kevés veszedelmét növeli a Balkán helyzete.

Nem azért vitte oda Andrássy Gyula gróf a mi magyar bakainkat, hogy ott olyan helyzet teremtsődjék, a mely a mi érdekeinkkel ellenkezik.

Balthányi Tivadar gróf nagy hatással szavalt a Debrecenben, hogy nekünk nem szabad beavatkoznunk a mostani háborúba, a miben csak annyi az igazság, hogy szükség és nagy érdek nélkül se háborút kezdeni, se háborúba beavatkozni nem szabad.

De kicsoda lesújtó látvány konstatálni azt, hogy a Balkán háborújának jelen fordulataira láz fogja el Oroszországot, fegyverkeznek vagy tán már mozgósít Oláhországot, izgalomban reszket Berlin, Páris és London, s akkor egy ugynevezett magyar vezérpolitikus a debreceni nagypiacon hirdeti urbi et orbi: nekünk pedig semmi közünk ahhoz, hogy ott mi történik, nekünk ott nem szabad beavatkoznunk.

Hát vajjon kinek van köze, kinek van nagyobb érdeke, kinek az életét érinti jobban, mint a mienkét. El lehet azt viselni, hogy egyfelül mint egy vasabroncs Ausztria szorison körül bennünket, délen pedig a délszláv törökök alá lovat adjunk, hogy köröskörül elzáródjék tőlünk a levegő, s ideszoruljunk az Alföldre, becsukva, erünk leköltve, semerre egy utunk nyitva kifelé, a tengerre, a nagy világba? Mert ha ez

a háboru úgy végződik, a hogy azok akarják, akik indították, akkor hogy miképpen marad Fiume magyar kikötő: azt a kérdést nem tették föl Debrecenben. De Fiume nem is elég. Minket Dalmácia is megillet. Sőt több megillet. Annyi illet, a mennyi életerőnk lesz, a mely biztosítani tudja életszükségeinket.

En sajnálom, hogy a török hadsereg nem mutatkozott méltónak tradícióhoz, ámbár még nem vagyok bizonyos abban, hogy ki lesz odatenn a végleges győzelem. A török lassu és nehézkés, de tömérdek segítőorrása van Ázsiában. De bármint legyen is, semmi sem esik tőlem távolabban, mint nem méltányolni a merész és bátor királyokat, kik Európa tanácsának fitymát hányva hadba mentek a törökre. Méltatlanságnak, sőt ostobaságnak kellene bélyegezni, ha vitézségük jutalmától Európa meg akarná őket fosztani. Remélem, ha úgy fordul a dolog, ez lehetetlennek is fog bizonyulni. De hogy egy gyáva és tehetetlen diplomácia, a mely semmit előre látni, semmit megekedályozni nem tudott, mint oszloztató szereplőjen és a mellett egypár európai szegényebb princ számára új trónokat kreáljon régi rohadat receptje szerint: ez ellen tiltakozni kell. A míg a törökök Európát mint beteg embert kezelte, s a török a gyámkodását kérte és sürte: addig járta a Balkánról való rendelkezés európai és egyéb konferenciákon. Mikor azonban a Balkán-államok Európa nélkül, sőt ellenére vették az ügyet kezükbe: akkor ők nem igen fognak Európától engedelmet kérni arra, hogy hol álljanak meg. Meg tudták csinálni a háborút, meg fogják tudni csinálni a békét, s ebbe más, mint a balkáni érdekelttség bele nem szólhat józanul és helyesen. Ez az érdekelttség pedig a négy hadakozó király, Oláhország és — Dalmácia, Horvátország, Bosznia és Hercegovina révén — Magyarország.

Ehhez kell nekünk magyaroknak ragaszkodnunk. Mert Franciaország, Anglia, Németország megélt és virul, akármilyen történelmi is a Balkánon. De nekünk testünkbe, nekünk lelkünkbe, nekünk életérdekeinkbe vág. Es az igen jelentéktelen dolog, hogy Tisza és Lukács győznek-e Jushon és illusztris társain, mert ezt a győzelmet vagy vereséget ki fogjuk tudni heverni; de ha a Balkánt engedjük elzárni, akkor lemondunk arról, a miről pedig nem szabad s nem lehet lemondanunk, a mi minden politikánk egyetlen célja: hogy Magyarország még egyszer birodalom, hogy a magyar nép még egyszer nemzet legyen. Lemondtunk a nagyságról, a dicsőségről, le arról, hogy Európa keletén vezérhatalom legyünk, a mi pedig a hivatásunk és rendeltetésünk.

A vármegye őszi közgyűlése.

Bácsbodrog vármegye törvényhatósága szerdán október hó 30 án tartotta ifj. Vojnits István főispán elnöklésével rendes őszi közgyűlést, a melyre a törvényhatóság tagjai, — dacára hogy a fő- és pótlárgyűlésorozaton vagy 800 tárgy volt napirenden — igen csekély számban gyűlekeztek.

Elnöklő főispán pont 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést.

Az alispáni jelentés — melyet a közgyűlés tudomásul vett — igen meleg szavakban emlékezett meg elhunyt volt főispánunkról báró Gromon Dezsőről, kinek elvélhetlen érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvi határozattal megörökítette.

A Zomborban létesítendő kertgazdasági nevelőintézet tárgyában a közgyűlés úgy határozott, hogy a jövő évfolyamán az építkezés megkezdődik. Három megyei főtisztviselőnek a működési pótlék megszüntetése. Az 1913-ik évben Lipócsében tartandó nemzetközi építészeti szakkonferenciára a megye kiküldöttel részvesz.

Fejérvármegye átiratát a vármegyei altisztek és szolgák anyagi helyzetének javítása tárgyában a közgyűlés tudomásul vette és hasouló szellemű pártoló feliratot intéz a törvényhozáshoz. Az alispáni előterjesztésre a megyei szervezési szabályrendeletnek módosítása illetve átdolgozása tárgyában határozatot, hogy az kinyomatik és az összes bizottsági tagoknak megküldetik.

Alispán előterjesztésére a megyei alkalmazottaknak illetve azok egy részének a folyó évre drágasági pótlék címén 20% szavazatot meg.

Dr. Manheim bizotts. tag felszólalására a tárgysorozat megváltoztatást, oly értelemben, hogy a 394. pont alatt beillesztett kérvények magasabb fizetési osztályba való előléptések végett tárgyalattott.

Megei főjegyző referáciája folytán a magasabb VII. fizetési osztályba előléptettek: Láncozor Antal várm. másodfőjegyző, Lederer Pál másodfőjegyző, Szemző Károly, Vujevich Lajos, Dr. Buday Pál főszolgabírák, Zsigmond Dénes, Krudy Géza, Baky Elek és Bagó Géza árvaszéki tlnökök. Dr. Csernyus Pál al- és tb. főjegyző a VIII. fiz. oszt. 3.-ik fokozatába sorozattott.

Szolgálati pótlékba részesültek: Vojnits Máté főszolgabíró, Jaisel Henrik tb. főjegyző, Dr. Ritter Gyula, Mentényi Sándor, Dr. Kovácsics Kálmán és Malonyai Béla szolgabírák.

A községi és kúrosvosok látogatási és műteti díjjai az alkotott megyei szabályrendelet értelmében, megállapítottak. A folyó évi időközi megyei bizottsági tagválasztások folyó december hóban ejtettek meg.

A többi tömérdek tárgy, községek és egyesek fellebezései, községi határozatok részint jóváhagyattak részint feloldottak, özvegyi kegydíjak és több nyugdíjazások megállapítása, és községi számadások tudomásul vétele után, elnöklő főispán a hosszúra nyult őszi közgyűlést berekesztette.

VAROSI ÜGYEK.

□ **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. évi

Velma CSOKOLÁDÉ NYERSEN VALÓ ÉVESRE PÁRATLAN *Suehard*

október 25-én tartott rendkívüli közgyűlésében 296/jkv. 1912. sz. határozatával a bérkocsis számát tizszel szaporítván s ennek megfelelően a városi bérkocsis szabályrendelet 2. §-át módosítván, — ezen határozat f. évi október 31-étől számítva 15 napon át a városi kiadóhivataltalban közszemlére kitétetve, ott a hivatalos órák alatt betekinthető és ellene felelbevezések ugyanazon idő alatt a városi tanáchoz benyújtathatók.

Zombor sz. kir. város polgármestere a sajtótermékeknek hálázó vagy utcai terjesztése tárgyában kiadott 136000/912. sz. rendelet 8. §-a alapján közhírré teszi, hogy az Általános beszerzési és szállítási rtársaság hirdalposztálya budapesti cégének a „Pesti Hírlap” című napilap utcai elárulási ársának engedélyezését 3 hónapra megadta.

HIREK

Kolera a török hadseregben.

— Végzetes hibák a mozgósításban. —

Mindenki osodálkozott azon, hogy mi történt Törökország harci terein. Hová lett a török katonák halálát nem ismerő bátorsága, hová süllyedt ez a nagyszerű katonai állam, amelynek története tele van hadi dicsőséggel, a világot bámulatba ejtő csodatettekkel. A modern hadviselést német katonatisztek ismertették meg a török seregekkel, német tanítóesetereik voltak a török tisztekkel, akik németországi kadétskólában nevelkedtek és a vezérkart direkt Molke szellemével telítették. Az első nagy és most már végzetesnek mondható hibát a török vezérkar a mozgósítási tervek kidolgozásával követte el. Ezek szerint a csapatokat, az állatokat, az élelmiszert és a municiót országuton kellett a már az első hadmozdulatokot megtevő seregek arconalához szállítani. Azt hitték Konstantinápolyban, hogy még mindig el lehet kerülni a háborút és mikor már beállott annak a szükséglete, hogy a legnagyobb sietséggel vonják össze nagy egésszé a kisebb egységeket, akkor foglalta csak le a vezérkar a vasutakat, Előbb hét, aztán tíz, majd legutóbb tizenhúzó hosszú katonayatonat indítottak naponta Konstantinápolyból de ezek csak csapatokat tudtak szállítani, míg az élelmi és felszerzállítás ezzel nem tudott lépést tartani.

A tréniak hadseregét csakhamar éhség jelentkezt, sőt ruhahiány is mutatkozott. Nem is maradt el a hatás. A seregek levertek és kedvetlenek lettek. Erről azonban Konstantinápolyban, egy hangot sem volt szabad szólni, csak az volt a hallható, hogy a hadsereg gyorsan előretér és igen rövid idő alatt bevonulnak Bulgáriába. Azt azonban nem lehetett titokban tartani, hogy bizonyos nagy számban szállítják folyton a seregeket a határra és az sem maradt rejtve, hogy betegségek fészekeltek meg azokat. Ki kellett mustrálni és vissza kellett szállítani egy jó részüket Ázsiába. Az orvosok kimutatták, hogy Anatóliából és Aleppoból behurcolták a hadseregbe a

kolérát. Míg az orvosi kar napokon át kétségbeesetten afelett tanácskozott, hogy miként szálljon szembe az összezsúfolt csapatokat a lábukról leverő epidémiával, addig megtelek a konstantinápolyi kórházak is koleras betegekkel, úgy, hogy a koleraság azyon akarta verni az Ázsiából szállított katonákat. Ebből a tényből keletkezett annak a híre, hogy Konstantinápolyban forradalom készül, amelynek az a célja, hogy elseperje a nagy vezérkart, ja mely a mozgósítás iyletén előkészítése által oly blamáznak tette ki az országot, hogy azt a legnagyobb győzelem sem fogja elfeledtetni.

Mindjárt a csapatszállítások kezdetén a török flotta ötvenöt görög gőzös által kísérve elhagyta a Boszporusz és Midiába tartott. A görög hajók a török legénység volt, de görög gépészek kezeltek a gőzgépeket. Körülbelül harmincezer ember volt behajózva, akik Midiában, Drinápolytól és Krikkiliszszétől délre kerültek szárazföldre és akiket az Iszprandza hegyesek osztottak el. Miután a flotta kiürült, Várnába és Burgászba hajóztak, hogy ezeket a kikötőket bombázza és arra kényszerítse Burgárit, hogy hadseregének egy részét ezek védelmére leküldje. Mikor ez a terv is csúttörtöktől mondott, akkor a hajóhadat a Dardanellákba parancsolták, hogy ütközzenek meg a görög flottával, de ez a tengeri csata még máig sem történt meg. Azóta a flotta hiába kísérlete me, hogy az Albániában és Macedóniában megvert seregek részére csapatokat állítson, mert a görög hajóhad ezt mindig megtudta akadályozni. A görögök elfoglalták közben Szerfidszót és a törökök helyzete még kritikusabb lett. Ezek a hibák kezdettől fogva demoralizálták az amugy sem jókedvelve háboruba indult csapatokat és nem is meglepő, ha a cenzura árgus-szemét kikerülő táviratokban azt olvassuk, hogy ez vagy az a város, ez vagy az a csapat kárdo-apás nélkül megadta magát.

* **Uj doktor.** Jablonszky Zoltán zombori földink a kolozsvári Ferenc József tudomány-egyetemen a jogtudományok doktorává avattatott.

* **Háziesztély.** A zombori Kaszinó Egyesületi Dalárda háziesztélyét, amelyet minden hónap első szombalján szokott rendezni, ezuttal a halottak napjának kegyeletese ünnepélyére tekintettel november hó 9-én, szombaton tartja meg.

* **Gaal Mózes kettős előadása Zomborban.** A zombori Szabad Ligeum Egyesület hazánk ifjúsági iróinak egyik legkedveltebbjét, Gaal Mózes gyermekmatiné tartására kérte föl. Az illusztris iró s kérésének ez évi november hó 3-án délelőtt 11 órakor fog a város háza dísztermében eleget tenni, amire Zombor egész társadalmanak figyelmét felhívjuk. Ertesítjük egyuttal a közönséget, hogy ez az előadás éppen ugy ingyenes és mindenkinek szól, mint a szabad liceum egyesület többi előadása. Ugyanezen a napon délután 5 órakor Gaal Mózes rendez liceumi előadást tart a felnőtteknek. Ennek az előadásnak címe és tárgya: „Az érzés nevelése.”

* **A Magyar Ujségkiadók Országos Szövetsége** november 10-én, vasárnap, délelőtt fél tizenegy órakor tartja meg Budapesten, az Ujségkiadók Otthona dísztermében (VI. Andrássy-ut 11., II. emelet) rendez évi közgyűlést a következő tárgyorozattal: Előnöki megnyitó. A titkári jelentés. A Zilahy-szobor ünnepélyese leleplezése. A pénztári jelentés: zárószámadás és költségetes bemutatása. Az uj tisztikar megválasztása. Indítványok.

* **Hivatalvizsgálat a pénzügyigazgatóságnál.** Vass Tamás dr. pénzügyminiszteri tanácsos tíz napon át ügyosztályról-ügyosztályra megvizsgálta a kir. pénzügyigazgatóságot és — mint halljuk — az ügydaraboknak abban a rengetegében, melyet az igazgatóság évről-évre földolgoz, rendet talált az egész vonalon. A miniszteri tanácsos, aki a fogalmazási karnak majdnem mindegyikétől megkérdezte, van-e valami kívánása és mi az, gonddal jegyezte föl és gyűjtötte össze a tisztviselők nyilatkozatait. A kívánások élén persze vezet Fodor Mihály királyi tanácsos, pénzügyigazgatónak alaposan megokolt elterjesztése a zombori pénzügyi palota valóra váltása iránt. A magunk részéről csak azt fűzzük a pénzügyigazgató elterjesztéséhez, hogy a pénzügyi palota kérdésének megoldása immár halaszthatatlanul akuttá vált. Ma már városszerte köztudat, hogy annyit talán sehol sem dolgoznak, mint a pénzügyi hivatalokban, ha hol a délutáni hivatalos szünet ellenére is nap nap után kigyulnak a lámpák, melyek előtt a késő esti órákig folytatja a munkát a fogalmazási és kezelési személyzet egyformán. Tesszik pedig ezt egy-egy kis szobában harmad-negyedmagukkal összezsúfolva, rossz levegőben, valósággal kockára téve munkabírásuk alapföltétét, az egészségüket. A pénzügyigazgatóság szűk és helyiely-közzel roszga épülete megértet a csakánnyasra. A pénzügyi palota építésének kérdése különben közel-bb visszatérünk.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők előzése, valamint finom, paha bős és fehér teint előzésére és megóvására nincs jobb szampont, mint a világhírű „Steckenpferd” liliontejszappan. Védjeje „Steckenpferd” készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a/El. — Kapható minden gyógyszerár, drogeria- és illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben, Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan boylik a Bergmann-féle „Manera” liliontejkrém fehér és finom női kezek megóvására, annak tubusa 70 forint mindenütt kapható.

* **Körlevél az eltérőlt ünnepekről.** Osernóch János dr. katolikus érsek legutóbb megjelent 21. számú körlevelében ismerteti az ünnepek kérdésében hozott végleges és kötelező rendelkezéseket, melyek szerint „a jövő évtől kezdve mischallgatás és szolgai munkáktól való tartózkodás kötelezettségselvel járó ünnep a vasárnapokon s a mindig vasárnapra eső húsvéton és pünkösden kívül nyolc van és pedig: Karácsony, újév, vízkereszt, áldozóestűrtök, Szűz-Mária születelau

Arvaház Bűdingenben.

Posta Maksladban, 1911. IX. 2.

Örömmel értesitem, hogy a Sirolin Roche-erőteljes szolgálatot tett nekünk, különösen úrfusza ellen, vált be nagyon jól, nem is tudok hasonlót megbotegedések ellen bizossá szor, mint a Sirolin Roche. Mindenki-segített, aki használta.

Mária Franciska nővér, betegpolóné.

Arvaház.

Pépinvilében, 1911. VIII. 23.

Bátorkodunk önnel örömmel közölni, hogy a Sirolin Roche-sal gyermeinknél, jó eredményt értünk el, amiért legnagyobb megelégedésünkkel nyilatunk. Jóhatást tett gyermeinknél köhögése és nyakfájdalma ellen, ami nagy enyhülést és megkönnyebbülést szerzett nekik.

Mária Leó, jémszűzességű nővér, 1828kné.

Brünn, 1910. szeptember.

A szűnidei gyermektelep idei szezonjának lezárásakor az alulirt egyesületi vezetőség indítatva érzi magát arra, hogy tisztelettel-köszölje Önnel hálás köszönetét, amiért az orvosi kezelés alatt levő gyermekeknél az Ön Sirolinja s szűnidei telepen oly kedvező hatást ért el.

A Brünni szűnidei telep bizottsága Gross Ulloradban.

Sirolin Roche értékelése.

foganatosítása, Nagyboldogasszony napja, Péter Pál napja és mindszentek ünnepe." Megszünik a misehallgatás parancsa s a szolgai munkák tilalma: Urnapján, karácsony, husvét és pünkösd másodnapján, Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó Boldogasszony és Kisasszony napján, a templomok védőszentjeinek napján és a községek fogadalmi ünnepein. De ezen napokon ezentul is meglesznek a misék, prédikációk és egyéb ajátosságok csak úgy, mint eddig s az urnapi körmenetet is ép úgy megtartják, mint eddig, azzal a különbséggel, hogy ha valaki ezen többi napokon nem hallgat szentmisét és dolgozik, nem követ el bűnt. Szent István ünnepe továbbra is megmarad nemzeti ünnepnek. Mária nevénapját ezentul mindig szeptember 12-én tartják. A fent elősorolt „eltörölt” ünnepek az előadások az iskolákban ép úgy szünetelni fognak, mint eddig.

* Rendőri hírek. Bognic-sár Márton 76 éves félkegyelmű öreg ember okt. 27-én este elbolyongott hazulról, reggelre halva találták egy árokban. A hullán kül-erőszeke nyomai nem láthatók.

* Meggyilkoltak egy korcsmárost. Zomborban nyomon követik mostanában egymást a véres esetek. Még alighogy elmúlt a szóntai-uti gyilkosság, már megint emberáldozatot követelt a duhajkodás, az alkohol, vagy a vérmérséklet, melyeknek mindegyike tulteng ebben a városban. A legújabb eset Probojosevics János kistemelési utcai korcsmájában játszódott le és áldozata maga a békéshajlamu korcsmáros. Vasárnap éjjel Kirschner Ferencel, a külváros rémével az élel legénybanda rontott be Probojosevics vendéglőjébe és italt parancsolt. A korcsmáros a sűrű árát kérte, amiből szóváltás lett, majd verekedés, melynek során Kirschner orvul megtámadta és nyakszirtre szúrta a korcsmárost. Probojosevics véresen összeesett, a legénybanda pedig kivonult. Probojosevics még két napig szenvedett, aztán belehalt tátony sebébe. A megindult nyomozás rövidesen eredményre vezetett és Kirschner, ki csak nemrég szabadult ki a váci fegyházból, szerda óta a rendőrség foglya.

* Máv. Üzletvezetőség Pécsett. A kereskedelmi miniszter tárcája költségvetésének indoklásában bejelenti, hogy Pécsset új államvasúti üzletvezetőség fog felállítani. Az üzletvezetőségi épület céljaira Pécs városa ingyen telket és 100.000 kor. készpénz hozzájárulást szavazott meg. A kereskedelmi miniszter ezenkívül az építési költségek fedezésére az 1913. évi költségvetésben első részletként 300.000 koronát állított be.

* A 14 csajkás község határozata. Ez év folyamán Tittel, Alsókaból, Felsőkaból, Tündéres, Sajkászentiván, Sajkáslak, Káty Mozsor, Dunagárdony, Sajkásgyörgye, Nádajla, Boldogasszonyfalva, Zsalyai és Csúrgó községek elhatározták a rétkelző bizottság feloszlását és a vagyonszükség megszüntetését. A 14 csajkás község egyforma határozatot hozott s a vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 30-án tartandó gyűlésén fog e határozatokkal foglalkozni.

* Megfelebbezett hozzájárulás. Zsalyai község képviselőtestülete a tündéres-mozsor-sajkásgyörgye-zsalyai helyiérdekű vasútépítésre 100.000 koronát szavazott meg; ezt a határozatot Rátits Milos és társai megfelebbezték s a vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 30-án tartandó gyűlésén tárgyalja a felebbezést.

* Az automobill-közlekedés óriási elterjedése folytán Újvidék város főkapitánya az 1890. évi I. t. c. 112. §-a alapján a forgalom biztonsága érdekében elrendelte annak közhírve tételét, hogy

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes érványúvitz.
Kapható dsványvízkaroskedésekből és gyógyszertárakban.
SCHULTES ÁGOST
Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Újvidéken minden kósi, ember vagy állat által vontatott, avagy géperejű jármű a sötétség beálltával csak feltűnő helyen alkalmazott világító lámpással közlekedhetik.

* A „Matica” sikkasztója fog-ságban. Markovics Arkadia a „Matica” volt könyvelője 4 évi fegyházbüntetésre ítélve, a kir. ügyész indítványára nyomban letartóztatott; minthogy az ítélet ellen felebbezést emelt, amíg az ítélet jogerőre nem emelkedik, az újvidéki törvényszék fogházában marad és azután lesz valamelyki feigytéztebe beutalva.

* Dühöngő gyermekek. Az újverbázi kendergyári telepen Kajpert Anna 8 éves és Kirsch Péter 6 éves munkás-gyermekeket kitűrt a dühöngés. A két gyermek habzó szájjal több gyermeket mart meg, akik most élethalál között lebegnek.

* Az elmúlt hideg esős nyár az emberi szervezettől megvonta azt a nagy gyógyító hatá-ut, mely különben sük súlyos betegnek visszaadja egészségét. Légió ezen boldogtalan szenvedők száma, akik a nyár folyamán hiába kerestek gyógyulást és most reménytelenül mennek neki a zord téli időnek. Kiválóan válságos helyzetbe jutottak olyan betegek, akik görvéllykór, asthma, köszvény, komoly agy vagy gerincbántalmakban, súlyos ideg, gyomor, vagy szivbajban szenvednek. A szokásos gyógymódokkal nem lehet ezen betegekben segíteni és a kóros folyamatok rohamos fejlődését megakadályozni. Üdvös kivétel képez azonban egy egészen új és már évtizedek óta kipróbált és bevált gyógymód, mely által a test vére megtisztul, a vérkeringés rendbe jön és a szervek működése hatalmasan megélelnkül. Ezen gyógymód a VÉRGYÓGYÍTÁS (Hemopátia) és megalapítója dr. Kovács Izsó fővárosi orvos, akinek gyógyintézete Budapest V. Váci-körút 18. I. em. alatt van. Mindazon betegek, akik a nyár folyamán nem gyógyultak, el ne mulasszák ezen gyógymód nagynevi megalapítójához teljes bizalommal fordulni. A kezelés egyszerű, kellemes, hivatási zavarokkal nem jár, otthon alkalmazható. Legújabbban házi kezelés lett szervezve.

* Kincsek a tenger fenekén. Az angol kormánynak nem sok szerencséje volt a minap elsüllyedt K u r u c nevű hajójával. Bennünket azért érdekel a dolog különösképpen, mert az angolok hazánk iránti tiszteletből nevezték el a hajót Kurucnak, de meg azért is, mert e hajóval elsüllyedt kincsekkel együtt két vagon Diadal kávé is elmerült. A kormányhatóság azonban nem hagyta annyiban a dolgot és az angol folyási közvélemény nyomása alatt hozzálátott kiemeléséhez. Ezt annál is inkább szükséges volt tennie, mert a közvélemény a kincseket nem bánta, csak a kávé sajnálta. A fáradozás sikerrel is járt, mert a világhírű buvárok ki is emelték gépek segítségével a két vagon Diadal pörkölt kávé, mely a legjobb kávé keveréke és a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy izét és zamatajt évekig megtartja. Csak a két elefant védjegyre és a zárt csomagra ügyeljünk. A buvárok által kiemelt kávéból próbafezések csináltak és a mennyiségnek gyors elárúsítása bizonyította azt, hogy a kávé minősége elsőrangú volt.

* A Zoltán-féle csukamájolaj minőség, hatás és iz tekintetében felülmulhatatlan. Nem tartalmaz méreganyagot és gycorint, mint az emulsiók és ezért ezekkel ne tévesztik össze. Kapható Zoltán B. gyógyszerertárban Budapest, Szabadság-tér.

PARK-SANATORIUM

BUDAPEST, VI., Aréna-ut 84/b.
Városliget. — A főváros legújabb sanatoriuma

sebészeti urológiai és nőgyógyászati osztályokkal.

A legmodernebbül berendezett sebészeti és nőgyógyászati osztály 4 műtőteremmel. Az Urológiai osztály vesé, hólyag, és prostata betegok részére diagnosztikus és gyógyító felszereléssel. Mé sékelt árak.

Kivánatra prospectus.

Vezető főorvos:

Dr. Mikó Vilmos operateur

az urológiai osztály főorvosa:

Dr. Lakatos Victor.

valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

A gyomor

egészségben való megőrzése főleg az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a keresztetek közül a legjobb és hatásos gyógyívögből gondosan előállított étvágyelősegítő, emésztés előmozdító és enyhén levezető háziszor mely a mértékletenség ismert következményeit, hibás diét, meghülés és elhanyagolás által előidézett székrekedést, mint gyomorgéret, székszorulást, mértékletlen savképződést és görccsorú fájdalmakat csillapítja és megszünteti, az a dr. Rossa-féle gyomorhátszom. Fragner B. prága gyógyszerertárából.

Figyelem! A csomagolás minden részén törvényileg bejegyzett védjegy van.

Főraktár:

Fragner B. cs. és kir. udvari szállító a „Fekete sashoz” Prága, Kleinseite 203. Nurdagasse sarkán.

Postai szétküldés naponta. 1 egész üveg 3 K, fél üveg 1 K. Az egész előre bekladás mellett 1. kor. 50-ért egy kis üveg, 2 kor. 80-ért egy nagyüveg 4 kor. 70 két nagy üveg, 8 koronáért 4 nagy üveg, 22 koronáért 14 nagy üveg bormente Ausztria-Magyarországt minden állomásra küldetik. — Raktár: Ausztria és Magyarország gyógyszerertárban.

* Meghívó. Az Ó Fensége József császári és királyi főherceg védnöksége alatt álló Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület 1912. évi november hó 10-én, d. e. 11 órakor Makón tartja meg X. évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület örökök, alapító, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja Návay Tamás ny. főispán, a csanádmezei osztály elnöke, Madzsar Gusztáv a csanádmezei osztály ügyvezető alelnöke, Báró Dániel Ernő v. b. t. t., a D. M. K. E. elnöke, Gallovich Jenő a D. M. K. E. elnök főtitkára.

* Foszlik a zentai kaszinó. Sokszor megírták, mindig igaz, hogy lehetünk mi meztelüljárók, krumplinélők, pénztelenek, a legnagyobb nyomorban is megmaradunk politikusi nemzetnek. Politizálunk születésünktől kezdve, mankónjáró vénségünkig, beverjük a fejét az ellenpártnak, aztán fejenhalunk. Most Zentán tartanak a fejbenverésnél. A zentai társadalmat a politikai szenvedélyek ugy szétválasztották, hogy az ellentétes pártbelieknek még családtagjai sem akarnak érintkezni egymással. A legfrissebb eredménye ennek a háboruskodásnak az, hogy az öven esztendője főnállók kaszinót a holnapra összehívott rendkívüli közgyűlés föl fogja oszlatni. A foszlatás oka: a tagok politikai ellentéte.

* Vércsomjas testvérek. Jánosalmán a tavasszal anyai bicskázás és verekedés történt, hogy a belügyminiszterium jónak látta a csendőrséget szaporítani és különösebb intézkedéseket elrendelni, melyek főként a korcsmázásra és az utcán való csoportosulásra vonatkoztak. A belügyminiszteri rendelkezések egy időre rendet teremtettek a rakoncátlankodó legények között, a mult héten azonban már ismét vér folyt a harcias lakosságú községben. Faddi K. Mihály és Faddi K. Pál testvérek mulattak özv. Édes Ferencné korcsmájában. Mikor már ittasak voltak, a kiszolgáló leánytól egy éles kést kértek és azzal átmentek a szomszédban lakó unokatestvérükhöz, Faddi Mihályhoz, akivel néhány hét óta haragban voltak. A bosszura szomjas testvérek Faddi Mihályt és feleségét házuk udvarán találták és minden szó nélkül rájuk támadtak. A házaspár néhány pillanat múlva halálos sebekkel borítva fetrengt a földön. Segélykiáltásra összehozták a szomszédok, akik nyomban értesítették a történetről a csendőröket. A csendőrök a vércsomjas testvérpárt letartóztatták és bekisérték a szabadkai ügyészség fogházába.

* Pórlujárt katonaszökevények. A mikor még békés állapotok uralkodtak a Balkánon, a magyarországi katonaszökevények és egyéb bűnösök leginkább szerb területre szöktek. A katonaszökevényeket ugyanis Szerbia nem adja ki és egyéb bűnösöket is csak a legtrikább esetekben szolgáltatták át a magyar hatóságoknak. Még a békés időben történt, hogy a bácsamegyei Péterréve községből két ember szökött át Szerbiába. Az egyiket Forec Lajost, két évre besorozták a szedeg honvédegyalozredhez, a mult év októberében azonban a [berukkolás elöl átmenekült Szerbiába. A másikat Király Mihályt különféle büncselekményekért három évi börtönrre ítélte a szabadkai törvényszék és a büntetés elöl ő is szerb területre szökött. Most, hogy odaát kiűrt a háború őket is besorozták a hadbavonuló szerb seregbe, de nem vonultak be, hanem visszaszöktek Magyarországra és jelentkeztek a péterréve csendőrősnél. Kijelentették, hogy inkább elszenvedik régi büntetésüket, sem hogy Szerbiában harcoljanak. Forec Lajost a csendőrök azonnal a kisértek a szedegi honvédegyalozredhez, hol a szökevést igen szigorú büntetés várá rá. Király Mihályt beszállítják a szedegi Csillag börtönbe.

* A Kephaldol. Beigazolt tény az hogy az összes alkalmazásban levő fájdalomcsillapító és láb ellenes szerek többé kevésbé káros és mérgező hatást gyakorolnak a szivre. Azért tehát az ilyen készítmények szedése csak a legnagyobb elővigyázat mellett volna megengedhető, sőt sok esetben általában nem volna szabad azokat bevenni, mert igen kellemetlen állapotokat okozhatnak. A Kephaldolnál ezen kellemetlen mellékhatások fellépése teljesen ki van zárva, amint ezt Dr. Ortner Norbert, Dr. Schlesinger, Dr. Glax, Dr. Fedorow egyetemi tanárok klinikáin és kórházain végzett tudományos vizsgálataik igazolják. Ugyanezt bizonyítja a nagyszámu gyakorlati orvosok, akik a Kephaldolt hosszabb idő óta alkalmazzák orvosi gyakorlatukban f-fájás, zsába, ischias, c-uzos bántalmak, ideges fogfájás, havi tisztulással járó fájások, ugy szintén influenza, tüdőgyulladás, tífusz, váltóház, orbánc és más fertőző vagy hurutos bántalmaknál. Két tableta bevétele után azonnal javulás áll be és ha ez után óránként veszünk még egy tablettát, akkor mihamarabb teljes gyógyulás lép fel. A Kephaldol tabletták minden gyógyszer-tárban kaphatók.

(Az influenza ismét epidemikusán lépett fel egész Európában. Mindenki ismeri ezt az alattomos betegséget, amely a tüdőre gyakorolt komplikációival jogosan kelt általános félelmet. Ezért senkise mulassza el, hogy az influenza tartama alatt — különösen, ha köhögéssel együtt lép fel — egy héti „Sirolin Roche“-t szedjen. A Sirolin Roche általánosan ismert gyógyszer a légzőszervek hurutos megbetegedéseit ellen, megakadályozza a tüdőbaj bacillusainak kifejlődését és szaporodását. A Sirolin Roche kellemes ízű, fokozza az étvágyat és tápereje is nagy.

(Külső használatra. Testrészek fájdalmait, c-uzos és kövényes bajok és mindenféle gyulladások a „Moll-féle sósborszes“-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponként utánvéttel. Moll A. gyógyszerész, os. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

ARENA MOZI

Szombat és vasárnap

Az elsőszülött joga

„Eclair“ 2 felvonású drámája.

Csütörtökön a híres színmű „Molnár és gyermeke“ került vászonra. Bár ismeretes a színmű, mert rendszeresen minden évben mindszentek napján adják elő a színpadok nagy része. Mégis élvezettel nézte végig a közönség az Arena-Mozi-ban a molnár és gyermekeit. Hemy Porten Mária szerepét kitűnő alakítással mutatta be a képen. A kép maga kifogástalan, élethűen vetített.

IRODALOM.

— A „Vasárnapi Ujság“ november hó 3-iki száma számos szép aktuális képei közül kiváltképp Juszko Béla pompás rajzai Konstantinápolyból, a néprajzi múzeum újan berendezett részletei, régi magyar siremlékek (Divald Kornél cikkek), Buttykay-Akos új operájának, a Hamupipóké-nek képei, képek Fényes Adolf kiállításáról, új művészi siremlékek, a pestvidéki [versenygyűlet kiállítás-magyari új versenypályája, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárdai Olga regénye,

Zsoldos László novellája, Balla Ignác verse, Zoltán Vilmos fordítása Annie Vivanti-ból, Barrie regénye, stb. Egyéb közlemények: Schöppfin Aladár színházi cikke s a rendes heli rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 60 korona, a „Világkronika“-val együttelt korona, megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

NYILTÉR. *)

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE

GISSHÜBLER

SAVANYUVÍZ

A napi egészségre

hűghomoknál és hólyaghurtnál, mint a hűgysavat megkötő szer.

Raktár Zombor részére: Weidinger S. és Zs. úrnál.

Édes édes, aranyos Anyuskám, adj velem holnap reggel az iskolába egy fél doboz valdi sodeni úsványpasztillát. Károly és Pista, a kik mellettem ülnek, nagyon meg vannak hűlve s a szüleiknek nincs pénze, hogy pasztillát vegyenek. Es a sodeni olyan jó! Csaknem minden gyermeknek van s a tanító azt mondja, hogy most sokkal kevesebben jönnek későn. A sodeni 1 korona 25 fillér és mindent kapható.

Kalodont

FOG-KRÉM és SZÁJVIZ

antisepticus, kellemes ízű.

24 év óta ajánlják állandóan orvosok és fogorvosok. ☒

ad 1500/1912.

Pályázati hirdetés.

Nagybaracska községben 600 korona évi fizetéssel javadalmazott **irodai állásra** ezenel pályázatot hirdetek és felhivom pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **hozzám folyó évi november hó 10-ig** nyújtsák be. A később beérkezendő kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1912. évi október 12-én.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

A magy. kir. államvasutak

MENETRENDJE

Érvényes 1912. október 1-jétől.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors)
7:45, 12:45, d. u. 2:45 (gyors), 3:20 (gyors),
8:00, 10:10 órákor este.

Budapestre érkezés: reggel 8:10, 9:55, 1:00
(gyors), 1:40 (gyors) este 7:20, 10:00 (gyors).

Zomborból Szabadkára 12:58 éjjel (közvet-
len Budapestre), reggel 5:10, 8:52 (gyors)
11:36, 4:18 (gyors) és este 8:59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25
d. u. 1:42, 6:14 (gyors) 6:57 és 12:43 éjjel.

Zomborból Dályára reggel 2:11 7:00, 12:20,
délután 3:34, 7:31 (gyors).

Dályáról Zomborba 11:49 este, reggel 7:44
(gyors) 10:00, délután 2:45 és 7 órákor.

Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:45 reggel,
és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:44 reggel, 9:10 reggel
és 2:38 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51
órákor és délután 3:46 órákor

Ujvidékről Zomborba reggel 2:17 és 7:51
órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 3:30, 6:45 órákor,
délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 8:03 órákor
délután 1:00 és 4:50 órákor.

Ujvidékről Titele reggel 6:54 és délután
5:25 órákor.

Titelről Ujvidékre reg. 3:32 és d. u. 1:50 órákor.

Bácsfeketehegyéről Ujpalánkára reggel 7:10
délután 3:15 és 7:47 órákor.

Ujpalánkáról Bácsfeketehegyre reggel 2:49,
8:04 és délután 2:13 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:87, 1:38 és
7:10 órákor este.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:26 és
délután 1:10 órákor.

Csantavéréről Nagyfénycs reggel 5:15, délután
12:13, 5:30 és 9:20 órákor.

Nagyfénycsől Csantavérre reggel 7:00, délután
2:20, 6:11 és 9:57 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5:05, 10:36, délu-
tán 2:20, 4:43 és 7:32 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:12, 7:53, 10:24,
délután 4:43 és 7:33 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:30 és
délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és
délután 4:53 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:58, délután
12:27 és 5:35 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12
és este 8:30 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:20, délután
3:30 és este 8:40 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:36, 9:40 és
délután 6:20 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 1:02, 5:20, 10:30
(gyors), d. u. 1:44, 5:35 és 6:43 órákor (gy.).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:23, 7:55
(gyors) 10:40, délután 4:29 (gyors), 7:32
és este 11:33 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 2:56, 6:15, 9:44
és 10:55 órákor, délután 1:30, 6:53, 11:05
órákor este.

Szegedről Szabadkára reggel 2:58, 8:14 és
11:30, délután 3:12, 4:40, 6:53, 10:20 órákor

Szabadkáról Cservenka-Ujgombosra 4:42 reg-
gel, 2:15, 7:17 d. u.

Ujgombos—Cservenka—Szabadkára 3:05, 11:08
reggel, 4:08 d. u.

Szegedről Zentára 4:00 reggel, 1:28 délután.

Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka 5:41, 8:08
reggel és 8:24 este.

Ujpalánka—Bácsordas—Gombos 5:21 reg-
gel, 1:15, 5:00 d. u.

Zombor—Apatin—Ujgombos 7:54, 12:54 és
4:30 délután.

Ujgombos—Apatin—Zombor 4:18 reg. 12:43,
7:24 este.

Baja—Bездán—Zombor 3:17 reggel, 12:36,
5:05 délután.

Zombor—Bездán—Baja 3:26 reggel, 9:00,
5:45 délután.

Tisztelt Háziasszony!
Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd-jeggyel

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☜

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

¼ kiló Diadal pörköltkávé 1 korona 25 fillér.

¼ kiló Salon Diadal pörköltkávé 1 korona 35 fillér.

¼ kiló Elite Diadal pörköltkávé 1 korona 50 fillér.

6326/912.

Pályázati hirdetmény.

Petróc községben úresedésben levő és 800 korona évi fizetés valamint 120 kor. lakbérrel egybekötött II-od Irnok állásra 1912. évi november hó 15-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Ujvidék, 1912. október 20-án.

Nikolcs Izidor,

írszolgabíró.

4761/kig. 1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrog vármegye palánkai járás-hoz tartozó Boróc nagyközségben rendesse-resített községi napidíjas Irnok állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályáson kívánókat, hogy gimnázium vagy reálisokola, esetleg polgári iskola negyedik osztályá-nak sikerrel történt elvégzését tanúsító iskola bizonyítványt, valamint eddigi működésüket, úgy a német és szerb nyelvben való jártasságukat igazoló okmányokkal, felajánl, kérvényüket, hosszám 7. évi november hó 20-iki annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

As állás javadalma: havi előleges részletekben fizetendő évi 300 K fizetés.

A választást később tudom ki.

Palánka, 1912. október hó 15-én.

ZSIGMOND,

írszolgabíró.

Brüder Pejskar

első cseh füstölt aru és konzerv-
gyár és export, prágai sonka.

Poltz (Osekország),
egy a helybeli csemetéztársulat és keres-
kedőknel jól bevezetett

helyi ügynököt

Koros.

Mädchenhort

Első oszt. általános Emberbaráti

Leánykiképző Egyesület

Központi Igazgatóság Bécsben

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VIII. Szabály-utca 1. szám

telefon: József 4. 33.

Apák! Anyák! Leányok!

A Mädchenhort leánykiképző egyesület,

az utolsó évtől 500 tagjának, összesen

450.000 koronát fizetett ki, kiképzésük költségé-
gényéért. E tagok mind egyike két év alatt,

mintegy 200 koronát fizetett be, és ennek

felében készpénzben 90% koronát kapott. —
A lehetőségekhez képest a leányok arra, hogy

csakoly befutás mellett, középiskolában 1000

koronát fejérjenek felkészültek a bevezetésre

nyújtsunk. — Mindannyiunk felvidéki leányok

szülei és barmintve kézzel fogva megad a

vezérképviselőség. — Képviseletünk az Bu-

dapesten, mint a vidék minden városában,

kedves felületek mellett alkalmastainak.

WASHALL

legjobb mosószer
Washall Company Wien II/2

Főraktár:
KLEIN VILMOS és TÁRSA GYÉG, ZOMBOR.

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VIII. József-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák. Kétféle étterem. Méréselt polgári árak. Külön termek. Banketok, esküvők rendezése elfogadjatik.

Estén- **Kurina Simi** hírneves előnyprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ

Szives pártfogást kér **Szabó Tivadar** tulajdonos, a „Nemzeti Kaszinó” v. üzletvezetője és a „Doli” v. főpincérs

HABERFELD SAMU FOGTECHNIKUS

budapesti egyetemi tanárak volt I. assistense
Dr. Fehes Adolf fogorvos
régii lakásában

ZOMBORBAN, SZÉCHÉNYI-KÖRUT.
Méréselt árak. — Præcis kiszolgálás.

Legrégibb, legelőkelőbb márka

Gróf Keglevich István utd.

COGNAC

BUDAFOK.

Az összes bel- és külföldi kiállításokon, legutóbb „Turin”-ban kizárólag díszoklevéllel kitüntetve. Mindenütt kapható.

POPOFF

LEGELŐKELOBB
OROSZ
TEAMARKA

Valódi brünni szövetek nyárra, őszre és télre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes térfelhúzóhoz (kötél, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.
--	---

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20.- K-ért, színtelgy felülőszövetet, turisztalóndi, selvény-kamagant stb. gyári árakon kéllő mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánnevű évez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőkelőbb árak. Örökös vételre. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legelsőbb rendelésnél is, teljesen friss árban.

„Hungária“-fürdő ZOMBOR.

Gőzfürdő:

Uraknak: naponta reggel 5 től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.
Hölgyeknek: délutón, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg víz-mence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár
Stowasser J.

es. és kir. udvari szállító, színházak, zenedék, hadserög stb. szállítója, a Rákóczi tőrograt és a Hangfokozoggerenda feltalálója **Budapest, II., Lánchíd-utca 5. Gyár: Ontóház-utca 2.** Ajánlja saját gyárában készült hurros-, vonós-, fuvós és ütőhangszereit és azok alkatrészeit, valamint quint tisztá hurokat. Hozzá dük 3, 4, 5, 6 frittől feljebb, legjobb szerelés szerint. — Tűrograt rózsafából, ujreziát billyentíttvel és iskolával 30 frittől feljebb. Harmonikák legjobbj, erős, elpusztíthatatlan hangokkal 250, 3, 4, 5 forinttól feljebb. Különeres acélhangu hangversenyharmonikák, saját minták Stowasser, a hangfokozó gerenda feltalálója, mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és tágabb hangot nyer (bizto: siker) hegedűbe javítással 4 ftt, Harmonium világhírű, legjobb gyártmány 65 fttől feljebb. Javítások az összes hangszereken, különlege, szakzerű pontos sággal, j u t a n y o s áron. — Zenekarok teljes felszerelés előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség. A legelőbb katonai zenekar szállítója.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszergyára. Általánosán a leg-szolidabb kiszolgálásról elismerve. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Brády-fele gyomorcseppek

a Mariacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva, melyeket Mariacelli gyomorcseppeknek nevez a nép, harminc esztendő ta ugy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólréhatatlennül óhajása van emésztési zavaroknál, azután pártalan gyomorrontás, gyomorfégés székrekedés, fej- és gyomorgöresék, émeleg, hányás, átmalanság, köllika, vérszegénység, sápkór stb. ellen. Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 160, kis üveget — 80 fillér, 6 üveget K 540, 3 nagy üveget K 460 beküldése után küld franco: **BRÁDY K.** gyógyszerára a „Magyar-Királyhoz” Bécs, I. Fleischmarkt 2., Depot 5. Ügyeljük a védjegyre, amely a Mariacelli Szűz Máriát ábrázolja, a város színi csomagolára és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata és utasítunk vissza minden utánzatot.

Kapható: Schubert A. városi gyógyszerárban Zombor, a nagy szerb templom mellett.

Meglepő olesón kiárusítom gyönyörű kalap és hozzávaló raktáramat!

LŐVIRÁG

árusítás.

Mme Pauline, Zombor.

Lantala lámpa

LEGTARTÓSABB húzott drótszállas lámpa

Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MUVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.
Vizsvont elárusító:
Hirth János, Zombor.

ÓH JAJ!

Megfolyt ez az átköztölt köhögés!

ÉLJEN!

Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.
Fő- és szétküldési raktár:

Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Révai-u. 12.
Kapható: Zombor: Mihájlovi István, Schubert Arnold, Tarczay István, Vuits Samu gyógytárakban, Fehér István drogeriájában. Kapható minden gyógyszertárban.

Grand
HOTEL**ESPLANADE**Nagy
SZALLODABUDAPEST,
III. ZSIGMOND-UTCA
38-40.
Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tővében).
A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült
hat emeletes szálloda pazar fénytel 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában
berendezett hideg-meleg víz, villanyvilágítás, Liftok, külön
olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház

Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polári árak.
Uri és női fodrász a házban.

Szíves pártfogást kér **Pallai Miksa**,
igazgató tulajdonos.

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A
Moll A. féle seidlitz-porok tartós gyógyhatása
a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak,
gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés,
májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülön-
bözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernok
évtizedek óta mindig nagybőven elterjedést szerzett
Ára egy lepeséit eredeti doboznak 2 kor.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg
Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle
sós-borszesz nevezetesen mint fűszermestermű-
laplító beérzéstől és
szer köszvény, csúsz és
a meghűlés egyéb kö-
vetkezményeinél legis-
meretesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készí-
tett gyermek- és női-szappan, a bőr ügykeres
gondozására és ápolására ugy gyermekek, mint
selemtettek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll
"A. féle védjegyvel van ellátva."

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész cs. és kir.**udvari szállító által****Bécs, I. Tuchlauben 9.**

Vidéki megrendelések naponta posta utánvót
mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék
határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével
ellátott készítményeket kérni.

VIRÁGHÓ

új módszerű, tudományosan dol-
gozott **kéz- és arc-krém.**
A jelenkor higiénikus legjobb pi-
pere-szer.
Tubus 80 fill. Döbön K 1:60
Mindenhol kapható.

Compagnie Generale Transatlantique

Francia hajóvonal

Rendes közvetlen gyors-hajójáratok

Havre-Newyork

és

Kanadába**Basel (Schweiz) és Párison át**

iroda: Budapest, VII., Baross-tér 15.

Sürgönyeim: TRANSAT, BUDAPEST.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon. Az eddigi világhírű wik-
nek vitriol nélkül gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN, III.

cs és kir. udvari szállító

80. éves gyári-fennállás.**Háztartásban legolcsóbb savanyúviz, az ideális**

tisztá bakterium mentes, sziklából fakadó szénsavval telített

PÉCSI TETTYEI kristálytisztá ÜDÍTŐ ÉS BORVIZ

kiváló jó és kellemes ízű asztali viz.

Óvszer fertőző betegségek ellen.

Kapható minden fűszertüzletben és vendéglőben.

Képviselet: **ARNOVLYOVICS DUSAN** keresk. ügynökségénél ZOMBOR.Főraktár: **MAKARITS ISTVAN ZOMBOR, Korzó.**Alapítva:
1886.**RAAB KÁROLY**Gegründet
1886.**ZOMBOR, Zrinyi-utca és Orgona-utca 12. sz.**

Állandó nagy raktár első rendű zongorák és pianóknak.

Kedvező részletfizetés, legolcsóbb
ZONGORA bérlet.

Kizárólagos képviselet és állandó raktár
Solodant, Meisterspiel. Phono-
lák, Phonola zongorák és a hoz-
zátartozó művészi hangjegyek-
ben. Régi, jó állapotban lévő zon-
gorákat szelutén raktáron
tartok.

KLYTHIA A BOR

ÁPOLÁSÁRA

Az arczbőr szépi-
tése és finomítása. **RIZSPOR**Legelegánsabb toille-
tése, bál- és szalon-puder fehér, ró-
zsaszin vagy sárga.Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. k'r
tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Gottlieb Taussigtoille-
tése és parfümök,
cs. és kir. udvari és kamarai szállító.**BÉCS, I., Wollzeile 3. sz.**Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb
divatárúztletben Zomborban.Egy doboz Kor. 2, 40 utánvót,
vagy az összeg előleges beküldése